

تیتربخبر

خبرهای کوتاه از دنیای فرهنگ

- تولیت مسجد مقدس جمکران گفت: با هماهنگی و توافق صورت گرفته با بنیاد شهید و امور ایثارگران بناسد پیکر مطهر ۵شهید گمنام دوران دفاع‌مقدس ۱۷بهمن‌ماه در این مسجد به خاک سپرده شود.
- درحالی‌که ۴۰روز از آمادگی ارائه خدمات به عمره‌گزاران در عربستان می‌گذرد، برخی از هتل‌های ایرانیان به سایر کشورها اجاره داده شده و معاون سازمان حج می‌گوید که «بسیاری از نیروهای ما به کشور بازگشته‌اند.»
- مدیرعامل باغ کتاب تهران گفت: در نمایشگاه روایت حماسه از ۲۰عنوان کتاب جدید حوزه دفاع‌مقدس و فرهنگ مقاومت رونمایی شد.
- رئیس کمیته قرآن ستاد دهه فجر چهل‌وپنجمین سالروز پیروزی انقلاب اسلامی گفت: علاوه بر برگزاری بیش از ۱۰هزار محافل انس باقرآن در سراسر کشور همزمان با دهه فجر، به‌ویژه در مدارس، جشنواره‌های کودک و نوجوان و برپایی مسابقات قرآن نیز در دستور کار قرار دارد.

عکس نوشت

رونمایی از۴۲عنوان اثر جدیدکنگره ۲۴هزارشهید پایتخت مراسم رونمایی از ۴۲عنوان اثرجدیدکنگره ملی ۲۴هزارشهید پایتخت دیروز دوشنبه ۹بهمن۱۴۰۲با حضور سردار حسین‌زاده در باغ کتاب تهران برگزار شد. /عکس‌ها، مهر، فرغ طاهرخانی

ایران‌شهری

خیر روز

کشاورزان اصفهانی

در انتظار بازگشایی زاینده‌رود

درحالی‌که کشاورزان اصفهانی خواستار بازگشایی آب زاینده‌رود برای آبیاری کشت و زرع خود هستند، هنوز هیچ تاریخی به آنان اعلام نشده است. عضو هیأت مدیره اصناف کشاورزی اصفهان با اعلام این خبر به همشهری گفت: «امسال پیش‌بینی شده بود که بارندگی فصل زمستان کافی و خوب باشد و در بهمن نیازی به بازگشایی آب زاینده‌رود برای آبیاری زمین‌های کشاورزی نباشد، اما فصل پر بارش نداشتیم.» حسین محمدزایی افزود: «زمین‌های کشاورزی به‌شدت به آب نیاز دارد و اگر تا ۲۰بهمن زاینده‌رود بازگشایی نشود، گندم‌های کشت شده یا بین می‌رود یا محصول بی‌کیفیتی خواهیم داشت.» محمدزایی با اشاره به تجمع ۶۰۰کشاورز اصفهانی در مقابل ساختمان آب منطقه‌ای استان اصفهان ادامه داد: «مسئولان آب منطقه‌ای استان که باید تصمیم بگیرد. کشت کشاورزان اصفهانی منتظر آب است و در تهران باید تصمیم گرفته شود.»

عکس نوشت

سده، این بار جاشانی

«سده» را باید یکی از آیین‌هایی دانست که ایرانیان با آن به پیشواز نوروز می‌روند؛ آیینی که امسال برای نخستین بار بعد از ثبت جهانی در یونسکو گرامی داشته می‌شود. ایرانیان جشن «سده» را برپا می‌کردند چون شدت سرما کاهش یافته و گرما در حال رسیدن است.

داوری بیش از ۲هزار کتاب برای جشنواره شعر فجر

علیرضا قزوه، دبیر هجدهمین جشنواره شعر فجر: روز چهارشنبه برنامه اختتامیه جشنواره شعر فجر در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برگزار می‌شود. تاکنون بیش از ۲ هزار کتاب در زمینه‌های کلاسیک، نو، نیمایی و کودک و نوجوان، داوری شده و برگزیدگان جوایز خود را از وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی دریافت می‌کنند.

آن روی زندگی نابغه جنگ

مروری کوتاه بر زندگی شهید باقری به روایت برادرش

عکس همشهری/رضا بوراله

استراژی جنگ را تغییر داد

شهید حسن باقری به‌عنوان یک‌نظر به‌برادر بزرگ‌نظامی توانست استراژی جنگ را تغییر دهد. فتح‌الله جعفری از پژوهشگران مؤسسه شهید حسن باقری، با بیان این مطلب می‌گوید: او ادیبانی را وارد مسائل دفاعی کرد که تا آن دوران سابقه نداشت و به سرعت توانست با تسلط بر زمین نبرد و دشمن راه مقابله با متجاوز را پیدا کند. شهید باقری، جنگ را فرصت طلایی برای رشد استعدادهای دانست؛ چنان‌که در یادداشت‌های خود نوشته بود: «این جنگ فرصت‌های طلایی بسیاری را جهت رشد استعدادها به ما داده است. نیروهای ما با توجه به بُعد انقلابی که دارند و چشم و گوش بسته تابع قوانین از خارج آمده نیستند. می‌توانند از قالب‌های پیش‌ساخته خارج شوند و با فکر سازنده خوش روش‌هایی را ابداع کنند که دشمن نتواند به‌سادگی به دفاع در مقابل آنها برخیزد.»

مکتب

۱۱هزار ثبت نام برای خادم‌الشهدا شدن در راهیان نور ۱۴۰۲

روح‌الله محمدحسین‌زاده، دبیر ستاد مرکزی راهیان نور کشور: از ۱۰ آبان تا ۱۰ آذر ثبت نام افرادی که دوست داشتند خادم‌الشهدا شوند، انجام شد. ۱۱ هزار نفر ثبت نام کردند، گزینش و ارزیابی خادم‌الانجام شده و به‌کارگیری می‌شوند. با سازماندهی مشخص ۶ هزار و ۳۵۵ خادم در یادمان‌ها و مراکز اسکان‌ها در ۴ پایه زمانی به‌کارگیری خواهند شد.

معرفی کتاب

ملاقات در فکه

کتاب «ملاقات در فکه» با عنوان زندگینامه شهید حسن باقری (غلامحسین افشردی) به قلم سعید علامیان، از نویسندگان فعال در حوزه ادبیات پایدار،

درباره زندگی، نقش و تأثیر شهید حسن باقری در دوران جنگ تحمیلی است که از خاطرات دوران کودکی شهید باقری آغاز شده و بعد از آن به پیروزی انقلاب اسلامی و در نهایت به حضور حسن باقری به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین و تأثیرگذارترین فرماندهان در جبهه‌های جنگ می‌پردازد. محتوای این کتاب یادآوری می‌کند که غلامحسین افشردی، مشهور به حسن باقری، نخستین روز مهرماه ۱۳۵۹، با آغاز جنگ، وارد خوزستان شد و ۲۸ماه عمر خود را در میدان‌های جنگ گذراند. او در این مدت نه چندان طولانی به جایگاهی رسید که اطلاعات، طراحی و نیز اجرای عملیات‌های کوچک و بزرگ به او متکی شد. در فصل‌های مختلف این کتاب شاهد نقل‌خاطرات شفاهی چهره‌های شاخص از میان فرماندهان دوران دفاع‌مقدس هستیم که تعداد این افراد حدود ۵۶راوی است. از جمله این افراد نام‌اشنا می‌توان به شهید محمدابراهیم همت، شهید مهدی زین‌الدین، شهید مهدی باقری و شهید حمید معینیان اشاره کرد.

در بخشی از کتاب «ملاقات در فکه» به نقل از یکی از روابیان، می‌خوانیم: «غلامحسین افشردی در خیابان خراسان پشت مسجد صدریه زندگی می‌کرد. به خانه آنها می‌رفتم. ۲ اتاق پایین و یک اتاق بالا داشتند، طبقه بالا را با زحمت درست کرده بودند. مرفه نبودند، فقیر هم نبودند. مادر بزرگوارش بیشترین سهم را در شخصیت او دارد. زندگی آنها غیراز پدرش که کارمندی متوسط بود، با خیاطی‌ها و زحمت مادرش اداره می‌شد. حداقل ماهی یک‌بار، ۱۰ نفر به خانه‌شان می‌علی‌ابراهیم، ششام می‌خوردیم و می‌خوابیدیم. نمی‌دانستیم وضع مالی‌شان خوب نیست، به روی ما نمی‌آوردند. بچه شهرستانی بودم و آنجا بخشی از زندگی‌ام شده بود. این مادر روی دوستان پسرش حساس بود. اگر خوب بودند یا آغوش باز بخورد می‌کرد و به شخصیت پسر با تحویل گرفتن دوستانش احترام می‌گذاشت.»

چاپ جدید(هشتم) کتاب «ملاقات در فکه» در ۳۳۵صفحه در قطع رقعی و قیمت ۱۲۰۰۰۰تومان از سبوری انتشارات سوره مهر منتشر شده است.

شیوه‌های نوین برای حفاظت از منابع آبی در استان فارس

محمد هادی ایمانیه، استاندار فارس: روش‌های سنتی برای تامین آب و حفاظت از منابع آبی دیگر پاسخگو نیست و چاره‌ای وجود ندارد مگر اینکه شیوه‌های نو روش‌های جدید را به‌کار بگیریم. ضروری است محصولات کشاورزی متناسب با شرایط آب و هوایی و اقلیم هر منطقه کاشته شوند.

یکی از اهداف ثبت این عروسک به‌عنوان میراث ناملموس انتقال رسم و باور کهن به نسل آینده است

فکر کردیم چرا باید مژدگانی بگیریم؟

گفت‌وگو با پاکبان اهل شفت که طلا را به صاحبش برگرداند

پاکبانی شغل سخت و در عین حال، شسرافتمنده ای است. گاه و بی‌گاه خبری از اقدام خدایسندانه این پاکبانان در نقاط مختلف کشور خبرساز می‌شود. در روزهای اخیر هم اقدام خدایسندانه آپاکبان شهرستان شفت استان گیلان، سردصدای زیادی به پا کرده است. علی‌دزاهنگ و علی‌ابراهیم‌خانی در یک شب سرد زمستانی جواهر قیمتی را به صاحبش برگرداندند. دزاهنگ ۳۷ساله است و متاهل دارای یک فرزند دختر است که درباره این اقدام خود و همکاری به همشهری می‌گوید: «شبی که به همراه همکارم مشغول جمع‌آوری زباله‌ها در معابر بودیم، یک خانواده به ما اعلام کرد که به اشتباه جواهرات خود را داخل کیسه زباله قرار داده و بیرون خانه گذاشته است. خیلی نگران بودند و اینکه چطور می‌توانند دوباره به طلای خود دست پیدا کنند.» از آنجایی که این خانواده با تأخیر جواهر گمشده خود را به پاکبانان اعلام کردند، دزاهنگ و ابراهیم‌خانی مجبور شدند تمام پس‌مانده‌های جمع‌آوری شده را از داخل خودرو خارج کنند.

دزاهنگ عنوان می‌کند: «ما هم وقتی متوجه شدیم که خودروی پسماند پر از زباله یعنی زباله‌روای هم تلبناز شده و مقدار کار را سخت کرده بود. برای همین، پسماند را از داخل خودرو خارج کرده و با کمک آقای ابراهیم خانی شروع به جست‌وجو کردیم.» به گفته این پاکبان، بیشتر از یک ساعت زمان برد تا جواهرات این خانواده پیدا شود. او می‌گوید: «لبنه به ماشانی کیسه زباله و محتویات داخل آن را داده بودند تا کار کمی راحت‌تر شود. مثلاً گفتند که داخل کیسه دستمال کاغذی و پوست چپیس ریختم. خودشان هم حضور داشتند. ما هم دنبال این نشانی رفتم و خوشبختانه با جست‌وجو توانستم باعث خوشحالی این خانواده شوم.» صاحب جواهر بعد از یافتن آن توسط ۲ پاکبان به آنها‌اعلام کرد که بابت این کار پس‌ندیده مژدگانی دریافت کنند. آنها این‌مذندرفتنند. دزاهنگ توضیح می‌دهد: «من و آقای ابراهیم خانی فکر کردیم برای چی باید مژدگانی بگیریم، وقتی که مال و اموال خودشان بوده و ما هم از سر وظیفه‌ای این کار را انجام دادیم.»

با این حال، شهرداری شفت طی مراسمی از دزاهنگ و ابراهیم خانی تقدیر کرد. او یادآور می‌شود: «شهرداری شفت بابت این موضوع از ما تقدیر کرد. مسئولان شهرداری مراسمی برای ما گرفتند و با هدیه‌ای از ما تقدیر کردند.» این پاکبان در بیان در مورد تجربه علی‌ابراهیم خانی در شغل پاکبانی صحبت می‌کند و می‌گوید: «تجربه آقای ابراهیم خانی در شغل پاکبانی بیشتر از من است. او می‌گوید که قبلاً هم از این انتقالات‌اتفاده‌ود و اینکه بر حسب وظیفه، مال و اموال افرادی را به آنها برگرداند است. آقای ابراهیم‌خانی قبلاً در بخش یباقنی بوده و وسایل گمشده دیگران را به صاحبشان برگردانده است.»

عروسک «جانمازی»

دست‌سازه مادر بزرگ‌های سمنانی در انتظار ثبت میراث ناملموس است

این عروسک ساده و معطر

باوری که نسل به نسل پشت آن بوده، برای اهالی روستاهای سمنان ارزشمند است. با کمتر شدن تعداد مادر بزرگ‌هایی که این عروسک را درست می‌کنند، زم‌مه ثبت آن به‌عنوان میراث ناملموس مطرح شد و این‌نظر که مدیر مطالعات و ثبت میراث ملی و جهانی استان سمنان به همشهری می‌گوید قرار است تا پایان بهمن ۱۴۰۲ نتیجه از سسوی دفتر آثار تاریخی وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری اعلام شود. در این گزارش به‌اهمیتی که این عروسک «جانمازی» نه به‌خاطر پیچیدگی درست کردن آن بلکه به دلیل

راحله عبدالحسینی

روزنامه‌نگار

برای یاد گرفتن فوت و فن درست کردن عروسک جانمازی باید کنار دست مادر بزرگ‌ها بنشینیم. تعدادشان زیاد نیست ولی هنوز هم در روستاهای استان سمنان به‌ویژه روستاهای بسطام و شاهرود دیده می‌شوند. پارچه‌های سببز و قرمزرنج که در باور دینی نماد آرزگی و پیروزی است و معمولاً از جنس ساتن، مخمل و ترمه با یک نخ و سوزن تمام ابزار درست کردن این عروسک است. مدیر مطالعات و ثبت میراث ملی و جهانی استان سمنان به همشهری می‌گوید: «یکی از مولفه‌های اصلی ثبت در میراث ناملموس هم همین است که اثر در حال حیات باشد.» اندازه عروسک جانمازی حدود ۸ سانتی‌متر است و سر عروسک با گل محمدی خشک شده پر می‌شود و به‌دلیل عطری که دارد، معمولاً کنار جانماز جاشوش می‌کند و به عروسک جانمازی معروف شده است. هانی رستگاران ادامه می‌دهد: «درست کردن عروسک جانمازی ابزار ساده‌ای می‌خواهد، اما نکته مهم برای ثبت این میراث ناملموس بحث باوری است که پشت این نماد وجود دارد. یکی از اهداف برای ثبت این میراث همین است که این رسم و باور کهن به نسل آینده منتقل شود.»

«باورهای مرتب‌تبط با مناسک دینی و مذهبی از صدر اسلام در ایران آغاز شد. این آیین‌ها در شمال شرق ایران، از دوره نادرشاه افشار به بعد(حدود ۳۵۰سال پیش) قوت گرفت. از این‌رو می‌شود گفت قدمت عروسک جانمازی هم همین اندازه است.» این راستگاران می‌گوید و ادامه می‌دهد: «درخت و بسرائی که به سنن نماز و روزه می‌رسیدند از بزرگ‌تر با همان مادر بزرگ‌شان این عروسک را هدیه می‌گرفتند.» در روستاهای دیگر این عروسک به نوعوسان و در روستاهای دیگر به نوزادان هدیه داده می‌شد. رستگاران می‌گوید: «در گردآوری آیین‌های مختلف مربوط به این عروسک به‌اشعاری به زبان محلی برخوردیم که هنگام هدیه دادن این عروسک به نوزاد خوانده می‌شد؛ سروده‌هایی به زبان محلی که مستندنگاری نشده است. برخی اشعار نیز به زبان ترکی است، زیرا برخی از ساکنان قدیمی بسطام از مهاجران ترک‌منستان هستند.»هانی رستگاران ادامه می‌دهد: «درست کردن عروسک جانمازی ابزار ساده‌ای می‌خواهد، اما نکته مهم برای ثبت این میراث ناملموس بحث باوری است که پشت این نماد وجود دارد. یکی از اهداف برای ثبت این میراث همین است که این رسم و باور کهن به نسل آینده منتقل شود.»

